

Klíčová slova: Skotsko, Česká republika, vzdělávací systém, chemické vzdělávání, výuka chemie, národní kvalifikace, Standard Grade, Intermediate, Higher, Advanced Higher

Abstrakt: Vzdělávací systém v České republice (ČR) prochází v současné době mnoha změnami. Situace v zahraničních zemích je často tím, co nás k těmto změnám podněcuje. Cílem této práce je popsat vzdělávací systém a výuku chemie na středních školách ve Skotsku, porovnat je se situací v ČR a zhodnotit, v jakých aspektech bychom se mohli Skotskem inspirovat.

Metodami výzkumu byly hospitace na hodinách chemie na třech středních školách ve Skotsku, polostrukturované rozhovory s učiteli a analýza studijních plánů a pedagogických dokumentů.

Práce nejprve shrnuje historické a kulturní souvislosti, které ovlivňují vzdělávání ve Skotsku. Poté popisuje strukturu skotského vzdělávacího systému a přibližuje výuku chemie na středních školách z hlediska studijních plánů a požadavků k získání kvalifikací. Následuje popis navštívených středních škol včetně záznamů z hospitací z vybraných hodin chemie. Poslední část pak srovnává různé aspekty vzdělávacích systémů a přístupů k výuce chemie v ČR a ve Skotsku.

Celková struktura vzdělávacích systémů v ČR a ve Skotsku se velmi liší a z těchto odlišností plynou i rozdíly v obsahu a uspořádání učiva v jednotlivých předmětech. Žáci ve Skotsku skládají během studia více zkoušek a po každé zkoušce mohou vzdělávání ukončit, témata ve výuce se proto často opakují a jsou postupně rozvíjena, zatímco v České republice jsou uspořádána lineárně. Výuka chemie ve Skotsku je více zaměřena na porozumění souvislostem, správné vyhodnocení pokusů a provázanost výuky s běžným životem a s metodami chemického průmyslu a vědeckého výzkumu.

Od Skotska bychom se mohli v mnoha ohledech inspirovat, nesmíme ale zapomenout, že při přebírání metod ze zahraničí musíme brát v úvahu také širší kulturní a historické souvislosti obou zemí.